

KECSKEMÉTI LAPOK

Előfizetési díj: Egész évre 5 frt, fél évre 2 frt 50 kr.,
negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 12 kr.

Hirdetmények jutányosan számíttatnak. — Nyilttéri közlemény
soroként 30 kr.

Bélyegdíj minden beíratás után 30 kr.

Politikai és társadalmi hetilap.

Szerkesztőség: V., Klapka-útcza 162. Telefon sz. 106.
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal: III., Jókai-útcza 186. Telefon sz. 81.
hová az előfizetések, hirdetmények és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólások intézendők.

A választás előestéjén.

Hullámzik a nép apraja, nagyja; forrongnak a kedélyek, s Kecskemét városa oly izgalmas választásoknak néz eléje, aminőt még az alkotmányos élet beállta óta nem látott senkisé nálunk!

Vajjon mi okozta azt, hogy városunk higgadt, komoly, méltóságteljes népe oly vehemens erővel megy a választási harcba? ki okozta, ki hintette el a forrongás üszkét közöttük, s ki szítja az embereket a békés együttélés és a vallásfelekezettek közötti egyetértés szétrombolására; vajjon ki felelős azon végzetes következményekért, amelyeket az ily fanatizált gomolygó tömeg félre vezetett elméjével, megbolygatott lelki egyensúlyával előidézett, s előidézend?... nem más — mint a néppárt sötét lelkű vezetői, álprófétái, kik a „néppárt“ tetszős czime alatt hallatlan vakmerőséggel szórják a rágalmakat minden más párt, s a szentesített törvény és törvényes rend ellen.

A ki a néphez szól, azt elveinek megnyerni akarja, mindenek előtt számolni kell lelkiismeretével, tudnia, éreznie kell, hogy legszentebb kötelessége minden egyesnek az igazmondás; bűnt követ el tehát az, aki ezek előtt kortes fogásból — csak azért, hogy sötét céljait elérhesse, — kortes fogásból valótlanságot mond; bűnt követ el, aki akár egyes vallásfelekezettek, akár a fennálló törvényes rend ellen izgat; ilyen bűnbe esett a mult vasárnap az aranygyapjas Zichy Nándor.

Ez a vallási örvényben szenvedő népámitó eszeveszetten szórta a rágalmakat a szabadelvű, s minden más párt ellen, az volt az, aki azt hazudta a népnek, hogy ő a nép-barátja, ezért állt a

„néppárt“ élére, ez volt az, aki nemcsak nálunk, hanem az egész országban ahol csak betanult, összetakolt, hamisságoktól hemzsegő mondókáját elmakogta, hogy a róm. kath. vallás veszélyben van, hogy a kath. egyház vagyonát el akarják venni. Ezt mondta, hogy minek az egységes közoktatás, minek tanítják a róm. kath. vallású gyermekeket a református, lutheránus, görög és izraelita vallású gyermekekkel, — ezt ő nem helyesli, mert itt romlanak meg a gyermekek, mivel egymás vallását folyton kisebbitik, csúfolják úgy az iskolában mint az utcán; az az ember volt az, aki ki merte mondani, hogy a „haza“ ez nem létezik! a haza neki csak egy darab föld, semmi egyéb!! s most ez az ember ily silány fogalmat, még silányabb érzelmeket táplál a mi édes, ami felséges vérátatott hazánkról — csak természetesen találja mindenki, hogy míg a haza örökös ellenségeivel a ráczokkal, tótokkal, oláhokkal is ölelkezik, csokolózik, csak hogy féktelen „feltámasztási viszketőség“ vágyának eleget tegyen, s hogy a lassu gondolkozású bécsi reactionárius, — a jelenlegi törvényes rendet felforgatni akaró barátaink kedvében járjon.

Lehet-e a magyar nép barátja, jóakarója az, aki előtt a mi édes hazánk, csak egy „darab föld,“ akinek ott van a hazája csak, ahol feltámasztási vágyát, bűnös kedvteléseit kielégítheti. Nem uraim és százszor nem! mert, akinek hazája nincs, aki ami édes magyar hazánkról ily dörén nyilatkozik, az nem magyar, az nem énekelheti a szót: „Hazádnak rendületlenül...“ az nem él-hal a hazáért!

Lehet-e az józan, becsületes magyar nép barátja, jóakarója az az egyén, aki

azt hangoztatja, hogy ő az 1867-es kiegyezésnek barátja — de a szentesített törvényeket különösen az egyházpolitikai törvényeket felforgatni, eltörölni akarja, eltörölni azon nemes, üdvös intézményeket, melyek minden polgárnak biztosítják a vallás-szabadságot, s megadják a módját annak, hogy mindenki tekintet nélkül vallására, azt választhassa magának hűség házastársul, akihez szive vonzódik, aki neki tetszik.

Vajjon észszerű, okos dolog volna-e az ily népámitókat követni, akik egyes eltévedt, — megengedőn tán jóhiszemű papokkal szövetkezve az alkotmányos, szabadon fejlődő Magyarországot 1848. előtti sötét időkbe akarják vissza lökni, s a megkezdett magyar nemzeti irányban haladó fejlődését megakadályozni.

Csak a nép megtévesztésére, elbolondítására találták ki a néppárti álpróféták ezen hangzatos hazugságokat, hogy a haza veszélyben van, veszélyben van a hit, veszélyben a róm. kath. vallás. Egyik állítás sem igaz, mert édes hazánk évszázadok óta nem volt oly szerencsés helyzetben mint most, mert a kiegyezés óta állami életünk minden irányában rohamos haladás, javulás állott be. A kiegyezés előtti időben, különösen 1848. előtt a nép rabigába görnyedt, jobbagya, zsellére volt a nagy uraknak, akik vagy maguk, vagy gazdatisztjeik által vesszővel, mogyorófa-pálczával szolgáltatták az igazságot. Ma ez nincs így; mert van szabadságunk, személyes jogokkal bíró lény mindenki; a föld a hosszú megkötöttség alól feloldatott, vagyonával, javaival mindenki szabadon rendelkezik; a tulajdon szent és sérthetetlen; szabad a gondolat, . . . a bilinesnek, melybe verve volt, utolsó láncszeme is

KECSKEMÉTI LAPOK TÁRCZÁJA.

Beszélgetés Jászay Marival.

— Irta: Nikoló. —

Most, hogy elmúltak a lázas dicsőséges napok, s Thália temploma felszentelve áll, nem lesz talán érdektelen ismételnem azokat a szavakat, melyekkel legnagyobb tragika művésznőnk adott kifejezést Kecskemétről szerzett benyomásainak.

Aminőt ott ültem abban a fantasztikus, műremekekkel telt szalonban, szemben ezzel a kiváló asszonynyal, kit törhetlen erélye, bámulatos kitaratása és nagy igazságérzete tett olyan hatalmassá; újra éreztem azt a nemes lázt, melyet csodás művészete keltett bennem a kecskeméti napok alatt, s mindannyiszor, mikor csak alkalmam van gyönyörködni örökbecsű alakításában. Ez a nagy művésznő, ki az élettől tanulta el művészetét, otthon, szalonjában is ugyanaz ami a színpadon: az igazságnak és egyszerűségnek harcosa. Egy jelszava van: az igazság. Ettől nem tért el soha, s ezért jutott fel arra a szinte elérhetetlen magaslatára a művészetnek, hol előtte még nem járt színész nő soha. Mindenért lelkesül, ami szép és igaz, mindent megvet ami

hijával van az igazságnak. Fáradhatlan ereje szünetet, megállapodást nem ismer; nincs egy elvesztegetett perce; azokban az órákban, melyeket a színpad nem foglal le, olvas, tanul. Ismeri az angol klasszikusokat ép úgy, mint az ó-görögöket. Azt hiszem, ha valamikor megöregszik, akkor is folyton keresi majd a szepet, az igazat egy nagyratörő lélek örök szomjával.

Az ő művészete nem a kacérság, a hatásvadászat és a kicsinyességek, hanem az örök igazságnak művészete. Sokszor érzi ő, hogy egy-egy szavát, vagy mozdulatát nem fogják megérteni s hogy egy könnyebb, de hatásosabb móddal jobban megtudná nyerni a közönség tetszését, de ő megveti ezt az olesó dicsőséget s ki nem ejtene egy szót másként, mint ahogy azt ő az igazsághoz megfelelőnek találja, ha az mindjárt a hatás rovására megy is. S ezt a nagy igazságérzetet lehet minden tettében feltalálni; ellen- vagy rokonszenz véleményben meg nem ingatja soha. Ennek köszönheti talán, hogy egyedül, elszigetelten jár dicsőséges, de rögös pályáján.

Igaza van Ibsennek: Az a legerősebb, a ki egyedül áll.

Nem szereti az ünnepeletést, s nem szereti, ha róla beszélnek, azért nem folytatom

tovább, bár ő róla eleget beszélni nem lehet. Inkább átadom neki a szót, azokat a szavakat, melyekkel megemlékezett a kecskeméti színház megnyitásról.

Legyenek büszkéek a színházukra — mondta — mert annak a színháznak nincs párja sehol. Sok színházat láttam, sokban játszottam, de higgye meg ez mindnek felette áll. Fellernerék is sok szép alkotással dicsekedhetnek, de ezzel — remekeltek! Abban az épületben minden olyan bájos összhangban van, hogy az maga inspirálja az embert. Katona József szelleme dolgozott ott, mikor azt a színházat építették. Az egész olyan, mint egy szép zene. Olyan közvetlen hatással van az emberre, aminő közvetlenséget még nem éreztem soha. Lássá, ha valahova megyek játszani, magammal kell vinnem — magamat. Viszem a lelkesedést, a lázt, az inspirációt. Itt nem volt szükség erre, itt ez a színház maga inspirált.

S milyen magasztos, tüneményeszerű dolog az amit a főjegyző szép beszédjéből tudtam meg, hogy Katona József ép ezen a helyen akart színházat emelni, ahol most ez az új színház áll. Ez a szép beszéd szinte elveszett a nagy zajban, de én oda álltam a főjegyző háta mögé, s úgy hallgattam minden szavát s emelkedett a lelkem arra a gondolatra, hogy Katona terve, ábrándja létesült.

szétpattant, s az eszmék fáklya-fényénél jobban világítanak, söpri el maguk elől a sötét reakció, visszaesésre hajló törekvéseket.

A király és nemzet közötti viszály végkép elenyészett, s a szomorú multból nem maradt más fenn, — mint e lovagias magyar népnek koronás királya iránti hagyományos, rendithetetlen szeretete.

E szeretet, hű ragaszkodás az utóbbi években még fokozódott, s a magyar nemzet alkotmányos, jóságos királyához ragaszkodóbb ma, mint volt valaha; mert jóságos királyunkban megtestesítve látjuk féltékenyen őrzött ezredéves alkotmányunkat, azon eszményt, melyen lázas féltékenységgel csüggött a magyar, látja mindenki lovagias, nemesen érző királyunkat, aki tiszteletben tartja, amire megesküdött — alkotmányunkat, s uralkodik magyar agy és magyar szív szerint!!! a mai szabadságunknál vajjon mikor, mely időben volt nagyobb szabadsága a magyar népnek. vajjon mikor volt a nép elégedettebb boldogabb?! S ezt mind a szabadelvű párt eszközölte ki, a nemzeti fejlődés és nagygyá fejlődés alap intézményeit mind a szabadelvű párt teremtette meg.

Hol van tehát a haza veszélyében, hogy attól a képzelt veszélytől éppen Zichy Nándornak kellene a hazát megmenteni.

Hol volt a Zichy család, s maga az aranygyapjas nép-ámító akkor, midőn a szabadelvű eszmékért, Magyarország és a magyar nép életérdekeiért küzdött a szabadelvű párt? . . . nem-e az ellenség táborában, azok között, akik Magyarországnak jogainak megsemmisítésére munkálkodtak. Hiába veri aranygyapjas mellét a gróf úr, mert a történelmi igazságokat hangzatos szavakkal meghamisítani nem lehet!

Nem való az sem, hogy a kath. vallás, és a kath. vagyon veszélyben lenne. A szentesített törvényeket jóságos uralkodónk sem fogadta volna el, ha az az állítás igaz volna. A törvény egyetlen szóval sem avatkozik a vallás dolgaiba, ellenkezőleg a vallási egyenlőséget és vallásszabadságot biztosítja; sen-

Szeretem ezt a Kecskemétet. Katona József városát, Hogy lelkesednek! Emlékszem annak a jó öreg főpapnak a beszédire, a ki azt mondta a banketten: „Láttam a velencei dogék palotáját, az építészeti remekeit, de a mi színházunk szebb azoknál is, mert a miénk!” Lássá ez klasszikus beszéd. Ez az igaz, nemes lelkesedés!

Nem vetek neki száz évet, hogy Kecskemét első város lesz Budapest után. Kecskemét most indul neki a haladásnak, s milyen erővel indul. Ott mindenki fiatal és erős, az öregek is.

— Még egy dolgot említek meg Jászayval való beszélgetésemből, mint szerintem igen érdekeset.

Azt hallottam, mondta, hogy kisajátítják a református templomot s ujat építenek. Tudja, hova volna legjobb építeni? Szembe a takarékpénztárral. De nem göth, mór vagy ó-német stýlben, mert az nem hozzánk való. Ezt értenék meg már az emberek, hogy ezek a csúcs-íves komor stýlek a ködös északi birodalmakba illenek, ahol a nehéz köd ráereszkedik az épületek tetejére, s jégcsapok csüggnek le a pillérek cirádáiról. A mi derült országunkba az ó-görög stýl való; az a lélekemelő nemes stýl, karesú oszlopaival. Képzeld el egy Madelaine-templomot azon a nagy téren! Ez, ez való oda, abba a derült, napsugaras városba, ahol olyan magasan lobog a lelkesedés.

kit sem kényszerít oly cselekményre, melyet vallása tilt, szabad elhatározására bizza mindenkinek, hogy különösen azok, akiknek hitelvei szerint a házasság szentség, ezután is annak tartásák, a törvény csak azért szabályozta a házasságot, s az ebből eredő lényeges jogokat, mert eddig 9 féle házasság volt érvényben, majdnem ugyanannyi hatóság ítélkezett benne, ami igen sok alkalmat szolgáltatott a felekezeti béktelenség ellenségeskedés felidőzésére, a vallások csere-berelésére, s káros befolyással volt a született gyermek vagyoni viszonyaira nézve; különböző ítéleteket hoztak a házassági ügyekben eljáró bíróságok, s így itt volt az ideje, hogy az oly régóta várt jogegység létesíttessék, behozassék azon törvényes rend, miszerint minden egyes vitás kérdésben, — tekintet nélkül a házasság felek vallására — egyetlen bíróság ítélkezzék.

Valótlan az az állítása is a néppártnak, hogy a házassági elválás most könnyebb mint azelőtt, s hogy ha valaki megunja feleségét — egyszerűen elcsapja magától. Ellenkezőleg az új törvény szerint csak azon házastársakat választja el a bíróság, akik közül az egyik törvényesen bebizonyítja, hogy a házassági hűséget megszegte — nem elég tehát csak azt állítani, mint azelőtt, hogy „engesztelhetlenül gyűlölik egymást” . . . Ezenfelül üdvös a törvény azért is, hogy ezután a vallásához ragaszkodó, azt szerető félnek nem kell a vallását elhagyni, ha éppen elválni akar, — mint azelőtt — hanem megmaradhat régi vallásában. Hát hol van ilyen nemes, mindenki részére biztosított szabadság mellett — megsértve a vallás, hol van veszélyben a kath. egyház és annak vagyona. Sehoh! Lehetséges-e tehát, hogy városunk józan gondolkodású, szorgalmas, higgadt polgársága „néppárti legyen, azon párthoz szegődjék, mely párt hazug jel-szavak alatt indul, vezetőiket feltűnési viszketőség, bosszú vezérli azok ellen, akik az immár királyi jóváhagyással szentesített törvényeket meghozták. Lehetséges volna-e, hogy ezen város értelmes, nemes, a szép és jóért mindig rajongó népe azon néppártok szolgálataiba szegődne, kiknek zászlójára nem édes hazánk fejlődése, haladása, hanem a sötét visszaesés, a szolgaság, a régi személyi és vagyoni megkötöttség van felírva?!

Magyarország ezeréves fennállását nem a reakció, a maradásához való ragaszkodás, — hanem a szabadelvű eszmék és intézményekhez való tántoríthatlan ragaszkodás idézte elő; ezen eszméknek volt harciosa, fentartója, fejlesztője a szabadelvű párt, ezen üdvöseknek bizonyult, szabadságunkat biztosító, fejlesztő alapelvektől eltántorodni egyetlen egy magyar embernek sem szabad. Fel tehát a küzdelemre, emeljük magasra, vigyük győzelemre a szabadelvű eszméket, s akkor Magyarország önmagától nagygyá, hatalmassá lesz!

Korszellem.

Hogy idők multán a kor szelleme miként változik, semmi sem bizonyítja inkább, mint a magyar színészet története.

Száz év előtt a magyar színészet még bölcsőjében ringott, a kitagadottak asy-

luma volt s még ötven év előtt is erős megítéléssel találkozott, a ki a világot jelentő deszkákra lépett.

Ma már a színészetnek emelt fényes paloták bizonyítják, hogy a magyar színészetet a társadalom szívébe fogadta, s hogy e téren ép úgy, mint más pályán, közbecsülést és tiszteletet lehet kériermelni.

Az idők változtak . . . Csak egy nem változott, a kinek nem kellett változnia, mert a század elején is nemcsak a mai niveaun állott, hanem olyan magaslaton, hogy őt az idők végeig elfogadhatjuk a magyar színészet vezérszemlének.

E férfiú volt Katona József. Ő volt az, a ki Kecskeméten színházépítéssel először foglalkozott s az ő hatásának tulajdonítható, hogy midőn mint a város vicze-fiskálisa, többekkel egyesülve, a városnak 1826-ban egy városi színház felépítése iránt ajánlatot tett, s azt kérte, hogy legalább a piac téren álló mészárszékeket alakítsák át „színházszó helylyé”, a városi tanács ez eszmét elvben el nem vetette.

De nem lett volna a városi tanács a kor gyermeke, ha a mészárszékeket a színháznál szükségesebbeknek nem tartotta volna, s így történt, hogy a folyamodók kérelmét nem teljesítette.

Hangzott pedig a tanácsi végzés a következőképen:

„A folyamodó és véle egyetértő Hazafiaknak azon buzgóságokat, mely szerint a tanács által már régtől fogva czélba vett olyan tágas nézőhelynek elkészülését tulajdon költségekkel a város díszére és a lakosság pallérozására fokozatosan elősegíteni iparkodnak, a Tanács nemcsak jó indulattal el nem fogadta, hanem a szerint azon Mészárszékek épülettyét a kivánt végre fordítani kész is volna, mivel azonban már azon gyűlésben a Mészárszékek tartása többibeli kihirdetés után kótyavetyére kitétetett, s hirtelen azok helyett másokat építeni nem lehetne, a mellett a Regulatio szerint azon egész Mészárszék épülettye a mostani helyén bármely czéltől meg sem is állhatna, ezeknél fogva az óhajtott czél még most foganatba nem vétetik, hanem folyamodó vicze fiscalis úr oda utasítatik, hogy Jegyzékben vevén az ajánlónak neveket és az általuk ajánlott sumákat, azokat mutassa be, addig is azonban a választott közönségnek véleménye az iránt, hogy egy olyan tágas nézőhely, hol épülődjön, elvárattatik“.

A nemes városi tanács mellett véleményező testületként működő választott közönség (a plebs) pedig felelte, hogy sem a mészárszékek átengedésében, sem „más valamely nagy kiterjedésű és költséges épületeknek felállításában is, a miglen a Felsőleges Resolutio által a város Cassájának állapotja el nem intéztetik, meg nem egyezhet“.

A felsőleges resolutió is megérkezett, s a haszonbéres úri birtokok megvétele és váltságra bocsátása helyben hagyatott, ez által a város cassájának állapotja is rendbe hozatott, de a város közönsége színházat nem épített, mert előbb a korszellemnek is el kellett érkeznie.

A tizenkilencedik század utolsó évtizedét kellett megérnünk, hogy a város közönsége a kor intő szavát megértse, s diszes színházat felépítse; de ekkor már megint nem lett volna a kor gyermeke,

ha annak szellemét követni hajlandó nem lett volna.

A miért pedig mindezeket elmondottam, a sors kezének ama véletlen, de nem kisszerű játéka, hogy midőn a múlt évben a színház alapfalait lerakták, akkor hányták ki onnét a már előbb elpusztult mészárszékek alapjainak maradványait...

Hogy a város közönsége a színház építése által a kor szelleméhez hiven kötelességét teljesítette, azt tehát magáról önérettel mondhatja el; de elismerés illeti azokat is, kik őt a haladásra irányuló működésében mindenkor készségesen segítették, s ezek között első helyen kell felemlíteni a kormányhatóságot, mely nemcsak hogy nem akadékoskodott, hanem az ügyet mindig sietve intézte el, sőt biztató leiratokat intézett.

* * *

A mai kor szelleme a haladás felé már minden irányban nagy lépésekkel tör, s örülhetünk, hogy magunkat e kor gyermekeinek mondhatjuk és nem kell küzdelmet folytatnunk oly eszmék érdekében, melyeket korunk meg nem ért.

Ma már elég, ha a korszellemmel tartunk, míg régenten az uralkodó áramlatot oly lángszellem sem volt képes átörni, minő Katona József bensejében honolt.

Ma már az eszmék kárhozott lelkekül nem sokáig bolyonganak, mert a korszellem által testet öltenek.

Mi csak igyekezzünk a korszellemből hűvek lenni! *Ifj. Bagi László.*

Politikai szemle

Október 18-án az országos millenniumi emlékek közül a két utolsót avatták föl az ország két szélén: az egyiket Dévényben, a másikat Brassóban a Czenk-hegyen. A kormányt amott Jósika Samu, emitt Perczel Dezső miniszter képviselte. Hazafias és lélekemelő volt mind a két ünnepély és pedig annál inkább, mert nem magyar ajkú polgártársaink is élénken és lelkesen vettek részt bennük.

Ugyanez a nap, okt. 18-ika, a nagy és nevezetes képviselői programbeszéd napja volt. Szilágy-Somlyón Bánffy miniszterelnök, Jászberényben Erdélyi Sándor igazságügyminiszter, Csáktornyan Wlassics Gyula közoktatási miniszter, Aradon Hierronimi Károly volt miniszter, Hódmezővásárhelyen Bíró Pál miniszteri tanácsos, Egerben Lukács László pénzügyminiszter tartották programbeszédeiket.

Bánffy kijelentette, hogy a legközelebbi országgyűlés legfőbb teendője a közigazgatás reformja és a kiegyezési kérdések elintézése lesz. A kvótára megjegyezte, hogy az csak a valódi teherviselési képesség alapján állapítható meg s e tekintetben „ajándékot elfogadnia épen úgy nem lehet, mint a hogy túlfizetni nem szabad”, és hogy „az osztrákok követelése a kvóta kérdésében jogtalan, indokolatlan és alaptalan; e követeléseknek eleget tenni nem lehet”.

Erre nézve a miniszterek mind egyértelműleg nyilatkoztak, a miből látható, hogy az ellenzék híresztelése, mintha magyar kormány az osztráknak a kvótára vonatkozólag kötelező ígéretet tett volna, teljesen alaptalan, a mint ezt Erdélyi nyíltan ki is mondotta Jászberényben. Ugyanítt a választó polgárok óriási lelkesedéssel fogadták az igazságügyminiszter azon nyilatkozatát, hogy ő csak tiszta mandátumot kér, csak ilyet fogad el. Rosz néven is veszi a nemzeti párt, hogy Apponyi ellen föl mert lépni Erdélyi; a párt lapjai szinte fölségsértést látnak benne. Pedig bizony kétséges Apponyi megválasztatása Jászberényben.

Wlassics csáktornyai nagyszabású beszédjében legfontosabb az a rész, a hol ki-

mondja, hogy ezután a magyar politika sulypontját a nemzet közoktatására és gazdasági életére kell áttenni. Lukács pénzügyminiszter egri beszédjében pedig igen érdekes és tanulságos az a rész, a hol azt fejtegeti, mennyi kárral járna az önálló vámtérület az ügyis válsággal küzdő magyar mezőgazdaságra, mert akkor a magyar gazdák egyetlen biztos piacza, t. i. Ausztria is el lenne zárva.

Érdekes tüneményeknek vagyunk szemtanúi a most folyó választási küzdelmekben. Ilyenek, hogy Ötvös Károly föllép Polonyi ellen Szoboszlón, Czegléd szabadelvű párti jelöltet állít Kossuth Ferencz ellen, még pedig br. Podmaniczky Frigyes személyében, Ugron, a legnagyobb hazafi, paktálni próbál Újvidéken a szerbekkel, de mert ez nem sikerül és mert a szerbek nem hisznek neki, kudarczáért a kormányt okolja s avval gyanúsítja, mintha a miniszterelnök Polittal ki egyezkedett volna.

Hanem azért a legérdekesebb világ mégis nálunk Kecskeméten van. A mi egyszerű, jó magyar népünknek, a mely a grófokat és hercegeket híreből is alig ismeri, gr. Zichy Nándor kell képviselőül, mert hát ez majd jobban fogja ismerni az alföldi magyar bajait, mint más. És mikor Zichy bevonul, az ifjúság, Bartók Lajosért lelkesedve, tüntetést rendez Zichy ellen, még pedig nem helyeseltető módon. Hát nem érdekes ez akkor, mikor mindenki tudja, hogy politikai elvekre nézve igen-igen mindegy, akár Zichy, akár Bartók, mert hisz az egyházpolitikai küzdelmek óta Bartók is a néppárt szekerét toltta.

És nem kacagató e, midőn Kossuth Ferencz föllép Horváth Adám ellen, de azért ajánlja őt maga helyett a választók figyelmébe és kijelenti, hogy szívesen visszalép. Hát akkor minek lépett föl? Kinek az érdeke kívánja e komédiát?

No az meg azután épen érdekes, hogy az alsókerületben a szabadelvű párt fölveszi a küzdelmet az ellenzéki frakciók ellen, jelöltet is állít, de a felső kerületben, a hol legalább is 4—500 biztos szavazata van, nem csinál semmit, hanem összetett kézzel nézi, mint torzsalkodik a függetlenségi párt a mandatum fölött. Hát csak „Híres város az alföldön Kecskemét”!

A külpolitikában legérdekesebb az a hír, hogy Olaszország ki akar lépni a hármasszövetségből. Csakhogy semmi olyan ok nincs, a mi e hír valószínűségét bizonyítaná.

Spectator.

Színház.

A szintársulat jobbfele tagjai, a mint halálom, nagyon elvannak keseredve a hideg fogadtatás miatt, melyhen mindjárt érkezésük alkalmával en bloc részesültek. Értém és méltánylom. Ugyanaz a közönség, mely tavaly annyi sok jóakarattal kísérte működésüket, az idén nem valami nagy lelkesedéssel fogadta még azokat se, a kikről tudta, hogy megfogják állni helyüket. Nos, ez fájhatott is. De el kell ismernünk, hogy valami nagy lelkesedésre nem is volt okunk. Kétségtelen, hogy a kecskeméti színészet viszonyai az idén alaposan megváltoztak. A tekintélyes tökebefektetésen kívül a városnak évenként öt-hat ezer forint folyó kiadásba kerül az a színház, melyre eddig alig költött valamit.

Ezt az öt-hat ezer frtot a város sem a jelenlegi, sem a jövőbeli szinigazgatók egyikének sem adja, hanem adja a város közönségének. Ennek fejébe mi azt vártuk, hogy a tavalyinál jobb társulatot kapunk. Nos, ma már egy heti megfigyelés után elmondhatjuk, hogy a társulat csak bővült, de nem javult. Nem akarok méltánytalan lenni s elismerem, hogy a zenekar teljesebb és gyakorlottabb a tavalyinál, karmesterük Donát szakember, a ki érti a maga mesteriségét; a Mátray-pár igen hasznavehető szerzemény; Serfőzy ügyes és rutinirozott színész; no — és? Ugyan miért lelkesedtünk volna? Hogy igazi, elfogadható hőszerelemünk még mindig nincs? hogy egy jelentékeny szerepkör Pesti Kálmánnal van betöltve? hogy az egyik megnyitó előadáson Abay urat tisztelgettük De Chantresban? Ugyan miért lelkesedtünk volna? Hogy mikor szerdán meg kell nyitni az új színházat, akkor beállit Kecskemétre kedden

egy elcsigázott és kimerített társulat s előadja Bánk-bánt sok főszerepben betanultság és készütség nélkül? Megnyitják másodsor a Nők barátjával, s mikor a két vendég szinpadon nincs, az előadás pillanatokra megfeneklik! Hisz Rakodezay jobban tudja nálam, hogy szerep tudás nélkül a legjobb színész se ér egy fakóvát se! Ugyan miért lelkesedtünk volna? Mikor a társulat tavaly el-elbúcsúzott, névszerint megjelöltetett e hasábokon is, a színbizottság által is négy-öt olyan tag, a kiket nem akarunk viszontlátni. A társulat névsorában éppen azok pompáztak legelő. Édes Istenem, szükséges azt Rakodezaynak magyaráznom, hogy van színész, a kit bálványoznak Temesváron, s kifütyülnek Pozsonyban? Hisz azok azért derék, becsületes emberek lehetnek, de ha nekünk nem kellene! Bera Paula például igen nagy gyakorlattal bíró színész, ér is tán annyit, mint a tavalyi hősnő, olyan termete s garderojeja van, hogy a felől, ha egyéb nem kellene, akár a Nemzeti színházban fölléphetne, s Kassán vagy Besztercebányán kiváló színész is lenne, a kiről ugyan észre se venné senki, hogy idegenszerű kiejtése van; a kecskeméti embernek azonban sokáig fogja bántani a fülét. Ugyan miért lelkesedtünk volna? Hogy ekkora társulatban van egy, a ki tótosan ejti a szót, egy másik a ki németesen hangsúlyoz, egy harmadik, a ki krónikus rekedtségben szenved, egy negyedik-ötödik, a ki organuma veleszületett alakulásánál fogva előszeretettel viseltetik a torokhangok iránt? Édes Istenem, azt Rakodezay megint sokkal jobban tudja nálam, hogy a szinpadra lépés legelemibb követelménye a tökéletes organum és a tiszta magyar beszéd még csak túlkövetelők sem vagyunk vele. Ugyan hát miért lelkesedtünk volna olyan nagyon? Tessék elhiinni, mi nagyon jól tudjuk, hogy a Nemzeti színház tagjai nem fognak hozzánk szerződni; még csak olyan társulatra sem tarthatunk egyelőre számot, mint a temesvári vagy szegedi, de már azt csak megkívánhatjuk, hogy a ki szinpadunkra lép, magyarul tudjon s torkának szervi hibája ne legyen. S megkívánhatjuk azt is, hogy ne éppen rajtunk tanuljon. Halljuk, hogy Anday kisasszony Temesvárra szerződött Krecsányihoz; örülünk előléptetésének, mert mi minden játékbeli fogyatékosága mellett is, kiváló hanganyagáért nagyon szerettük Andayt, de higgye el, még jobban örültünk volna, ha ezt a két esztendő tölti Krecsányinál s a harmadikra jött volna mihozzánk. S így vagyunk a többi úgynevezett „tehetséges” kezdőkkel is. Ugy-e hogy csak elismerik, hogy nem sok okunk volt a lelkesedésre és ujjongásra?

A kik tehát méltán keseregnek, szünjék keseregésük. Egyről biztosíthatunk mindeneket. A kik már tavaly is itt voltak, tudhatják, hogy több jóakarattal, nagyobb elnézéssel, elismerőbb méltánylással seholsem találkozhatnak, mint éppen e hasábokon. Ezt a jóakaratot, talán kevesebb elnézéssel, ezt a méltánylatot, talán szigorúbb mértékre vetve, megfogjuk őrizni mindenki részére a jövőben is.

Igyekezzenek tehát legjobb tudásuk szerint nyújtani a legjobbat, a mit bírnak: ez a mi jó közönségünk se nem túlkövetelő, se nem kielégíthetetlen. A tapsok, melyekben már a héten is bőven részesültek, legjobban bizonyítják ezt. De azt nem tűri, hogy jóságával visszaéljenek.

Egyebekben pedig béke velünk!

* * *

A mi különben az e heti előadásokat illeti, azok az adott viszonyok között s az imént vázolt keretben elég jók voltak. Az operette sokkal jobb, mint a társalgási darabok színvonala, a mi főleg Donát karmester érdemének látszik, a ki az ének- és zenekarokat kitünően fegyelmezi. Torday haladt tavaly óta, Anday hangja fejlődött, játéka kevésbé. A társalgási darabokban különösen a kisebbrendű férfiak szegényes, kopott toiletteje riktó ellentétet képez az asszonyok pompás, fényűző öltözékeivel. Ezen okvetlen segíteni kell. Jövő héten már sorra vesszük az egyes előadásokat.

Budapesti level.

Budapesten, 1896. október 21.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Mikor is találkoztunk utolszor e lap hátsó oldalán? . . . Egész örökkévalóság immár!

Tavaszi volt. Rügyeztek a fák. Pacsirták, fülmilék csattogó dalától hangzott az egész táj. És Budapest utcáiban hiva, csalogatva mosolygott a sok üde szép leány-arc, karcos asszonyi termet . . .

Most itt az ősz. Az augusztusi viharos szüret-től különben is mélyen aláztott fák fáradtan bolongatnak sáppadt lombjaikkal. A verebek is csiripelnek még . . . De hát ez a rekedt, borizú ordítózás, ez volna utóhangja május madarai édes danájának?! S a derűs tavaszi divat libegő, kandi szoknyácskái ily sötét, zárkózott reverendaszerű viseletre változtak volna?! . . .

De hisz én így átaludtam a kulturtörténetnek egy teljes korszakát!

Igaz, hogy édes álom vala . . . Bebarangoltam Erdély bércezes, vadregényes tájait. Megesodáltam „kincses” Kolozsvár legnagyobb ékszerreit: amazon-termetű, lilium-orezájú, dalamos hangú lányait, asszonyait. Évődtem Székelyföld szabályos vonású, taktusra járóbeszélő, formás, fehér kezű paraszt menyecskéivel . . .

Szóval: a naiv Erdélyből visszacsöppenem komoly méltóságos Budapestemre.

Most kezdem már érteni az ősznek poésisét! Hiszen az a borizú kiáltozás a feltámadt kortesvilág harsogó riadója. S a sötét reverendák alatt czammogó hatalmas jól táplált lábak . . . ahá! ez az a bizonyos „lóláb”, mely a nagyképűsködő néppárti programbeszéd leple alatt rejtőzik! . . .

Brrrr! Már én csak visszavágyom a tavaszi poésis berkeibe, néppárti reverendák helyett derűs tavaszi toillettek kábitó parfume illatába! . . .

De hát hogy is ne, kérem, mikor ez a mai kortes-világ olyan furcsa keveredést mutat! . . . Elvégre magam is értem már néhány zajos választást. Átlumpoltam sok-sok alkotmányos murit. Ittam nagyokat, ittam még nagyobbakat, mindezt természetesen more patrio: „A haza, a szabadság, testvériség, egyenlőség szent nevében!” Kapacitáltam, korteskedtem, szónokoltam annyit, hogy hété számra kellett utána timsóval öblögetnem a torkomat! . . .

De csakis eddig és nem tovább! A hirdett emlékü antiszemita-világ kivételével, bizon mi sohasem kérdezősködtünk az egymás becses vallási meggyőződése iránt. Legfeljebb annyit tudakoltunk, hogy „kurucz-e, vagy la bancz”? Ez teljesen elég volt. Aztán — nem tudom — ütöttünk is néha, a szerint, a mint jobb, vagy balpárti hangulatban talált bennünket az atyafi. De hát mindjárt meg is vigasztaltuk egymást, mondván, hogy „ebesont beforr” s a mint „megtettük” a követet, hát újra szent volt a régi barátság!

Bezzeg tessék csak végighallgatni a már több mint egy esztendeje tartó biblia-izű, néppárti program-, illetve kortesbeszédeket az Istenatya és társai nevében! Isten és t. Szerkesztő úr a tanúm, hogy nem vagyok valami tulságosan fanatikus ember, de már tessék megengedni, akármily ártatlannak is érzem magamat, a harmadik ilyen zsánerű programbeszéd után teljesen elvesztem a lelki nyugalmamat. Hogy is ne, mikor anynyira és oly ezélzatosan emlegetik a vétkes halandó előtt az Uristent, meg a többi szenteket! Az embert rosszullet környékezi, korogni kezd a gyomruk s olyasformát érzünk, mint mikor kelleetlenül záptojást nyelünk . . .

Apropo! Ad vocem: záptojás! Én is Árkádiában születtem . . . Én is otthon voltam vasárnap „szent” Zichy Nándor borzasztó litániáján. A nagy piaczon vártam a legújabb testamentum szerinti menetet, éppeg az én kedves Szappanyos Pista bátyám mellett állván, minek következtében az a bizonyos pajkos záptojás, melyet tudvalevőleg a Pista bácsi vadonatúj kalapjához simítottak — az én szemembe is belekaprázott.

De vigasztalja a kecskeméti önmagával meghasonlott függetlenségi párt elnökét a tudat, hogy: „Nemo profeta in patria sua! Senki sem lehet próféta saját hazájában!”

Hiszen evvel vigasztalja magát az ő kedves barátja: Horváth Adám is, a ki azonban már a nóta másik végét is tudja, fujván, hogy „Nem fér meg két dudás egy csárdában!” Magam részéről remélem, hogy ha Horváth Adám szürét a „vén Petur” és barátai ki is tették az egyik ablakon, hát majd visszasegitik azt a másikon keresztül, talán épen a más párthoz tartozók segítségével . . .

De csak maradjunk még meg egyelőre a „záptojás” mellett. Isten látja lelkem: nem helyeselttem hevesvérű jogászaink ilyenét ki-rohanását. Először is, mert a nagy népbolondítóval egy kocsi-ban ült Kecskemét érdemében megöszült apátplebánusa is, a ki elvégre is csak a háziúr kötelességét teljesítette, a midőn kiment a nemes gróf elé, de reméljük, hogy daczára ennek, újra ott találjuk őt a szabadelvű párt régi, kipróbált gárdájában.

. . . Aztán meg tudomásom szerint a famosus záptojások kecskeméti benszülöttek voltak ugyan, de az éktelen fütyülőket Bűnbánó Magdolnánk: Bartók Lajos úr szállította, — valaminthogy a jogászság kalapján s ajkain is az ő neve ékeskedett. Nos hát a kecskeméti jogászság, melynek — büszkeséggel mondván én is tagja voltam valamikor, mindenha he-vült a nemes eszményekért, hanem azok az eszmények egybe voltak fűzve a szabadság s a liberalismus magasztos jelszavával. Az Ugron-párt pedig az egyházpolitikai törvényekkel szemben elfoglalt magatartásával egyáltalában nem szolgált rá e támogatásra. In-kább vonult volna ki a szabadelvű-, vagy esetleg a Kossuth-párt jelöltjének nevével, — vagy vonult volna ki — s ez lett volna a leg-helyesebb — minden politikai jelvény nélkül, csupán a hazafiatlanság elleni tüntetésre, — de nem volt racionális egy illiberális párt jelöltje kortesesszökevényen magát kitenni az alsó nép diadalmainak, esetleg tetlegesség-geinek.

Másrésről azonban, a ki végighallgatta Zichy Nándor mosakodását, titkárja által készített és a néppárti iroda által felülvizsgált bibliai fejtegetéseit, azzal a meggyőződéssel távoztak onnan, hogy — mégis megérdemelte azt a záptojást . . .

Vén Krakéler.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Engedje meg, hogy a Kecskemét hátsó oldalán megjelent Tanügyi dolgok című közleményre — mint egyike a közs. tanítóknak, — válaszoljak. A cikkely megjelenése után kellett volna ezt tennem, de gyanítottam, hogy illetékes helyről válasz jön reá, vártam ez ideig.

A válasz megérkezett, még pedig a legfelsőbb forumról. De némely dolgokra ezen válaszban nem találtam meg a refleksiót; ezekre óhajtók néhány megjegyzést tenni, annyival inkább, mert a Tanügyi dolgok írója mintegy a közs. tanítók nézetét és véleményét tolmácsolja cikkelyében, melyről azok semmit sem tudnak s a mely tisztán a cikk író véleménye.

A Tanügyi dolgok első részéhez alig van mit hozzá szólni; megadta arra a választ Dömötör Sándor iskolaszéki elnök úr; indokolta Bartha megválasztását; mely választás ellen senkinek kifogása nem lehet s nincs is, ha csak Szőke mellőzése nem esik kifogás alá, kinek behozatala, tekintve gyermekei neveltetését talán életkérdés lett volna. S ez igen fontos dolog!

Somogyi áthelyezése csak elvi szempontból jöhet kifogás alá, a mennyiben az iskolaszék a múlt évben kimondotta azon határozatát, hogy tanítót csak tanügy érdekében fog áthelyezni egyik osztályból a másikba.

Somogyi áthelyezése jelenleg senkire sem sérelmes. Ez egészen más szempont alá esik, mint a múlt évi áthelyezés, midőn egyik tanító óhaját, — hogy neki kényelmesebb legyen a tanítói állás — teljesítve a másik jogos kívánságát mellőzte az iskolaszék, kinek pedig a sok járás — orvosilag bebizonyította, — igen veszedelmes. Akkor nagyon helyén és idején való lett volna a cikkirő felszólalása, de mi érlelte van most annak, midőn senki sincs sértve. Eső után köpönyeg!

Helyteleníti a cikkirő, hogy a tantestület ez évben három katolikus tanítót küldött ki kebeléből az iskolaszékbe.

Milyen elfogult gondolkodás! Hiszen nem felekezetet, nem pártot képviselni küldöttük mi őket, hanem a tanügyet csupán!

Van tudomásom az itt uralkodó alternációról, a mely nem törvény ugyan, hanem egy igen szép helyi szokás, mely ősidőktől fogva a városi hivatalnokoknál volt szokásban s innét származott át a tanítókra is, mely a felekezetek arányában választja hivatalnokait, ez helyes és méltányos eljárás ugyan, de tagadhatatlanul igaz az is, hogy némely esetekben az ügy rovására esik, mert nem minden esetben lehet az ügy érdeméhez mérten az állásokat betölteni. S nekünk, nem mint magán egyéneknek, hanem mint közs. tanítóknak, teljesen közömböseknél kell lennünk a vallásfelekezetekkel szemben.

Meg vagyok győződve, hogy a megválasztott tagok ellen senkinek sincs kifogása, s nem lehet a cikkirőnek sem. Érdemes, munkás tagjai a testületnek, birják kartársaik bizalmát s a testületet méltóan képviselik az iskolaszékben.

Hogy az iskolaszéki tagok megválasztásánál a tanítók is megjelentek a gyűlésen, noha nem szoktak, mondja a cikkirő. Jól tették, joguk van hozzá! De legyen nyugodt névtelen úr, nem ezek választották meg a róm. kath. iskolaszéki tagokat! Bejutottak volna ezek szavazata nélkül is, miután 31 szavazatból (minden tanító 3 szavazatot ad) 29, 21 és 19 jutott a megválasztottaknak s csak három tanító szavazott rájuk, tehát a nélkül is abszolút többségük volt.

Elesik tehát azon állítás is, mintha ezen választás a tantestület között a békétlenség magvát hintette volna el. Erről a békétlenségről a közs. tanítók mit sem tudnak. Szabad akarattól választottak, miért békétlenkednének tehát? A legjobb egyetértés uralkodik közöttük s a collegiálitás talán soha sem volt jobb, mint most. Egy-két kollégának talán nem tetszett a választás, talán aspiráltak a megválasztásra ők is, de egy fecske nem csinál tavaszt!

Azt is mondja a cikkirő, hogy Páthy igazgató úr nem figyelmeztetett bennünket előre, miszerint a vallásfelekezeteket szem előtt tartjuk a választásnál. Nem úgy ismerem Páthy igazgató urat, mintha a testületre pressiót óhajtana gyakorolni; avagy azt hiszi a cikkirő, hogy a közs. tanítókat, ezt a nagy és önzertes testületet járó-szalagon lehet vezetni s a figyelmeztetés folytán arra szavaz, ki a megfelelő valláshoz tartozik?

Azt is mondja a cikkirő, hogy a tanító a más vallású gyermekekkel nem olyan elnéző, mint a saját vallásához tartozóval. Ezen állítás rágalom és sértés mindnyájunkra nézve Névtelen uram, s egyuttal árulója saját szívének és lelkének, mert az ember magáról szokta embertársait is megítélni. Emberbaráti és tanítói legszentebb kötelességünkhöz tartozik, hogy minden gyermeket egyformán szeressünk, kivételt semmi okból és senkiért ne tegyünk.

Több mondani valóm a Névtelen cikkelyére nincs, de van Veritaséra. Nem tudom, az ismétlő iskolák állapotáról nem-e a mucaiai informáltak Önt Veritas, s azért van olyan rosszul értesülve.

Soha több baja nem volt Páthy igazgató úrnak, mint midőn az ismétlő iskolai tanítókat úgy kellett fogni ezelőtt. Mert valósággal senki erre vállalkozni, még a tiszteletdíj fejében sem akart. Igazgatónk nem egyszer kijelentette, hogy ha nem vállalkoznak az ism. iskolai tanításra tiszteletdíjért, kénytelen lesz a régi módszerhez folyamodni, hogy t. i. minden díj nélkül sorrendben fog következni mindenki erre a tanításra.

Most néhány év óta talán megkönnyítik a tanítók Igazgatónk helyzetét s önként vállalkoznak a tanításra. És ez baj Veritasnak, mert panaszkodik, hogy nem annak adja az Igazgató, a ki kéri s rá is van szorulva a tiszteletdíjra, a körösvényt is hiába írják alá, mert úgy semkapják meg, stb.

A ki ismeri az ism. iskolai növendékek fegyelmetlenségét és azokat a nehézségeket, melyekkel ott küzdeni kell, hogy a tanító valamelyes eredményt mutathasson fel az nem vállalja el a tanítást csupán passzióból, hanem azért, mert neki is szüksége van a mellékjövödelemre, mit érette kap. Az 50 frt jó helyre jut tehát Veritas, ne aggódjék rajta!

Hogy nem kap mindenki ism. iskolát a ki kéri, — panaszkodik Veritas. Ez teljes lehetetlen. A körözünyét aláírja például 10—12 tanító és ism. iskolai osztály pedig 6—8 van. Kérdem most már Veritast, van-e joga a fennhatóságuk a 10—12 tanító közül kiválasztani azokat, kiknek elég ereje van a nehézségekkel megküzdeni, vagy ha az aláírók között nem találkoznék ilyen elég, a többit kinevezni? Legyen nyugodt tehát kedves Veritas, nem sértettek meg senkit a mellőzéssel, ha csak Önt nem. Ne aggódjék a testület békéje felett; itt is, — mint Fiumében a tenger, — minden csendes. Jó egyetértés uralkodik a tanítók között; s ha valamikor nézetkülönbség fordulna is elő, bizonyára nem viszik a piacra, hanem mint művelt emberek, elintéznék azt maguk között. Hiszem azonban, hogy arra soha sem lesz szükség. Bertalan Jolán.

Valasztási mozgalmak.

Nevezetes mozgalmak színhelye volt városunk az elmúlt héten. Három képviselőjelölt mondotta el programbeszédét, három különféle elem s három különböző jellem. Az egyik a néppárt hatalmas kürtöse, a másik a kormánypárti tiztességes bőrből kivédett függetlenségi 48-as, a harmadik egy pártvezér, kire hivei, mint szolgára „ráparancsoltak”, hogy lépjen fel az ellen, ki neki legjobb barátja s az általa lobogtatott függetlenségi zászló leghevebb öre volt mind ez ideig, mégis... mégis kivették azt kezéből, s azt hozták fel kifogásul, hogy nem teljesítette kötelességét.

Hja változnak az idők, változnak az emberek.

A hét e három nagy és nevezetes mozzanatáról a következőkben számolunk be.

Zichy Nándor gróf programbeszéd.

Mult vasárnap, f. hó 18-án tartotta Zichy Nándor programbeszédét, mely bizonyára nevezetes lesz sokáig Kecskemét városára, a kecskeméti jogászságra és polgárságra, de magára a nagy dobos — Zichy Nándorra nézve is. E helyütt nem rosszhatjuk eléggé, ha az ifjúság, néhány kolompos Bartók-pártinak fölült s eszközül hagyta magát fölhasználtatni oly célra, mely nagyon is távol áll az ifjúság komoly tanulmányaitól. Az ifjúság ne politizáljon s különösen tartózkodjék oly szerepléstől, mely árnyat vet magára a főiskolára s az akadémia vezetőire. De térjünk magára a dologra.

Megérkezett Zichy Nándor, hogy programbeszédet tartson az ő „édes-kedves barátai” előtt. Hetek, hónapok óta készült erre, városunkban egy bizonyos erkölcsi testület (melyet megnevezni kiméletből nem akarunk.) hetek hónapok óta izgatják, bujtogatják és fanatizálják a szegény népet: igérvén neki minden jót e világon, csak hogy eszközül nyerhessék, s hogy a célt még jobban elérhessék, avval csalogatják őket a zászló alá, hogy a vallás veszélyben van, azt kell megvédeni.

Vasárnap reggel, a tíz órai gyorsvonatot körülbelül 3—400 ember várta az indóház előtti terrason, köztük, vagy 50—60 piros Bartók tollas jogász és középiskolai tanuló szorongott, míg a néppártiak ezüst buzákalász diszt viseltek.

Alig érkezett meg Zichy, hatalmas „abzug. levele” kiáltások és éktelen fülsiketítő füttyök fogadták. A néppárt emberei zúgolódni kezdtek, s már-már tettlegességre kerül a dolog, ha a jogászság hirtelen kiünnem terem a pályaudvarból, hol felkapva a kirendelt bérkocsikra: sebes vágatásban igyekezett Zichy hintaja után, melyben Bogyó Pál apát-plebános is ült. A jogászság majd nyomukban, hol oldalt, hol hátul, folytonosan abczugolva és füttyülve rohant Zichy után.

A hintók a kath. nagytemplom előtt állottak meg, hol Zichyt nagy nép-tömeg várta. Már ekkor megkezdődött az ominózus záptojásdobálás, mely egyik impulzusa volt a későbbi csete-paténak.

Erre a fanatikus néppárti tömeg, neki rontott a bámulós sokaságnak, sárral, kövel, botokkal, zászlórúddal verve szét az ifjúságot, s akit elért.

Mindenki menekülni igyekezett, ki a boltokba, ki a városházára, sőt be a nyitott templomba is, hogy a fanatikus nép bosszúja és dühe utól ne érje. Futott és menekült mindenki, a hová tudott; de legtöbben mégis a boltokba menekültek; ám de hiába, mert oda is berohantak a néppárt emberei s ott elégitették ki bosszúszomjukat.

Csakhamar megjelent azonban a h. polgármester és főkapitány 30—40 felfegyverzett rendőrrel kik egyidőre helyreállították a rendet. De midőn Zichy és kisérői programbeszédre indulva a városháza elhaltak, ismét hatalmas füttyök hangzottak fel minden felől úgy, hogy csak a rendőrség erélyes föllépése volt képes a tömeget megfékezni; itt történt, hogy a néppártiak csunyánul meghempergettek egy pesti journalistát.

A rendőrök több veszedelmes néppárti dühöngőt fogtak el, s a közönség rivalgása között kisérték be a rendőrségi őrhelyre. A tömeg azután, vagy eloszlott, vagy elvonult a Zollner-térre a programbeszédet meghallgatni. A katasztrófa után érdekes volt a színtér, resp. a csatatér. Összetört esernyők botok és kalapok hevertek szerte, gazdátlanul; megsérült emberek, megtépett és megtepázott szálmalmas alakok, mind megannyi tanújelei az éktelen dühöngésnek.

Zichy megérkezve a Zollner-térre, azonnal megkezdte programbeszédét. Mindenekelőtt tisztázza magát a muszkavezetés vádjáról (?), kiket a függetlenségi ellen, követeli a revíziót és a földadó s járulékaik elengedését és általában mindent, mi a „szegény népet” terheli.

„Én, mondja végül, mint igaz katolikus és jó keresztény megvédeni akarom az egyházat, megvédeni a népet és annak érdekeit, mert én csakis a nép javáért törekedtem és törekedek mindig. Ezért tehát kérem Önöket (összekulesolt kezekkel) válasszanak meg néppárti képviselőnek, mert én Önöket akarom képviselni, mint a hol az erő és hatalom létezik!”

Ezzel a tömeg lelkes éljenzés között feloszlott. Zichy d. u. háromnegyed 4-kor utazott vissza Budapestre.

Igy végződött nálunk is Zichy és pártjának útja „dicsőséggel”, de egy szomorú tapasztalattal is gazdagabb lett.

Délután 4 órakor Rapcsányi István, fővárosi tanár tartotta meg programbeszédét az új színház előtti téren. Beszélt mindenről össze-vissza, elvei tisztaságát, hazaszeretetét igyekezett bizonyítgatni, de beszéde egyáltalán nem keltett hatást.

F. hó 20-án, kedden a 10 órai gyorsvonattal érkezett meg Kossuth Ferenc, kit pártja nagy diszszel és lelkesedéssel fogadott. Kossuth a collegium előtti téren tartotta meg nagyszámú közönség előtt programbeszédjét. Mindenekelőtt kinyilvánítja, hogy ő nem saját akaratából, hanem pártja „parancsából” jött ide, hogy megmentse az állítólag veszélyeztetett függetlenségi lobogót. Nem azért jött, hogy elhódítsa a kerület elvtársától, Horváth Ádámától, hanem hogy a függetlenségi lobogót megvédje s ezuttal azt kívánja, hogy a kerület azt tisztelje meg a jelöltséggel, kit jobban szeret. Elmondja azután programbeszédjét, kifejti, mire törekszik a függetlenségi és 48-as párt. Végül ismét hangoztatja, hogy arra szavazzanak a polgárok, kit jobban érdemesnek találják. Mire a tömeg éljen Horváth Ádámval felelvén, nagy lelkesedésében megcsókolja a pártnak ősz elnökét, Szappanos Istvánt, s azután a tömeg nagy éljenzése között — daczára annak, hogy a kortes-ebéd már meg volt rendelve, — kihajtatott az időházba és a fél 12 órai gyorsvonattal visszautazott Budapestre. *Historicus.*

KÜLÖNFÉLEK.

— **Vizsgáló birák kinevezése.** A hivatalos lapból olvassuk, hogy az igazságügy-miniszter az 1891. évi XVII. t.-cz. 33. §-a alapján a kecskeméti kir. törvényszék területére vizsgáló bírónak dr. Nagy Mihályt s helyettesül Sebastiani Károly törvényszéki bírákat rendelte ki.

— **A színház megnyitása** alkalmával a Beretvási szállodában tartott bankett méltó

koronáját képezte a város közönsége által rendezett ünnepélyességeknek. Az ujonnan átalakított nagy terem egészen megtelt díszes közönséggel s az elmondott toasztok magasan fölülmelkedtek a közönséges fölköszöntők mindennapias niveauján. Csodálkozánk tehát t. laptársunk a „Kecskemét” tudósításán, mely kaszt szellemet emleget és sajnálkozik az elmondott beszédek dythirambikus, hizelgő hangján. Erre csak az a válaszuk, hogy kasztszellemről szó sem lehet ott, a hol az ember helyét tetszése szerint változtathatja s oly fesztelenül viselkedhetik, mint épen a jelzett estélyen; másrésztől kétségbe vonjuk, hogy tudósító az elmondott beszédeket hallotta, mert akkor úgy Bogyó Pál hasonlatokban gazdag beszéde, mint dr. Szeless József ékesszóllással elmondott rögtönzése és ifj. Bagi László főjegyző érdekes adatokat tartalmazó nagy hatást keltett beszéde, mindenesetre más véleményre bírta volna őt. Éppen azért kiküldött tudósítónk följegyzése alapján lapunk más helyén külön cikkben adjuk az utóbbi beszédnek első részét hirlapi cikk alakjában; (természetesen a felköszöntő rész elhagyásával) annyival is inkább, mert a szónok neve lapunk mult számából tévedésből kimaradt.

— **A villamvilágításhoz** szükséges huzalokat és vezetéket a héten rakták le a földbe. Ezért, mondhatni, az egész piacztér kövezetét fel kellett szakítani, hogy a vezetékeket elhelyezhessék. Így felszakították sok helyen a keramit, sőt az aszfalt burkolatot is. Több helyt azonban még nagyon lazán állították vissza a kövezetet s így történt, hogy ott a föld besüppedt, mert az eső oda leszivárogván, meglazította a talajt. Ezen mihamarabb kellene segíteni, mert még a piacztéri új keramit burkolaton is, hol a napokban, a besüppedt részekben nagy víztócsa keletkezett. A villamvilágításhoz szükséges épületekkel már nagyon előrehaladtak s meglehet, hogy jövő hónap közepe táján már villamvilágításban gyönyörködhetik a város. Nem értjük azonban, hogy a közönség még sem tájékoztatott arról, hogy a bevezetésre mikor jegyezhet elő, hol és — mennyiért?

— **Botrány.** Ma egy hete szegényletes kihágás történt városunkban, a melyről az országos lapokban mintegy dicsékedve tüntetőleg értesítették — bizonyára a közönség érdeklők — a nagy közönséget. Értjük ez alatt azon rakoncátlanokodást, a melyet néhány felbujtott s meggondolatlan ifjú a néppárt jelöltjével ennek megérkezésekor úgy a vasútnál, mint a városba bevonulása közben elkövetett. Megbotránkozásunkat fejezzük ki a történetek felett; és felelőssé tesszük nem az ifjúságot, a melyet csak sajnálni tudunk, hogy magát eszközül felhasználatni engedte, hanem Bartók Lajost és annak párthiveit és reájuk hárítjuk azon áldatlan surlódás következményeit, melyek a politikai és felekezeti vélemények iránt tanúsított türelmetlenséget követhetik. A szabadelvűség az alkotmányos szabadságot, s ebből folyólag úgy a politikai, mint a hitbeli teljes vélemény szabadságot tanítja és gyakorolja; ezért a fiatalágnak elítélt cselekményét alkotmányellenesnek, türelmetlennek és művelt emberekhez nem illőknek nyilvánítjuk; s egyúttal kérve kérjük a szülői felügyeletet és iskolai hatóságot gyakorolni hivatottakat, miszerint igyekezzenek a fiatalágot visszatartani a pártharcokba elegyedéstől.

— **Kedves szomszéd laptársunk** a „Nagy-Kőrösi Hirlapok” nagy sajnálatát fejezi ki, hogy nem volt alkalmuk és módjuk a színház megnyitó előadásain részt venni, miután a kedves kecskeméti szomszédoknak az egyszer nem jutottak eszükbe”. Ezt a hirt oda rectificáljuk, hogy Kecskemét város közönsége igen is ápolja a szomszédi barátságot s azért meleg hangú leveleiben hívta meg Nagy-Kőrös város közönségét az ünnepélyességekre s csak mi sajnálhatjuk, hogy az igen tisztelt főjegyző úron kívül, máshoz szerencsénk nem lehetett. Egyébként tisztelt collegainkat s nagy-kőrösi kedves szomszédainkat mindenkor szívesen látjuk.

— **A reform. főiskola** padlásáról már napok óta szórják le az ott meggyülemlett szemetet, úgy, hogy az a földszinti ablakok tetejéig halmozódott fel. Hát helyesen van, ha tisztogatnak, hanem a szeles időkben meg-

tehetők volna, hogy levezető esaternán ereszenék le a porosz szemetet, hogy az arra járók megkíméltesse a kellemetlen portól. Ezzel kapcsolatban fölvetjük a kérdést, hogy az aszfalt járó elzáró kerítést mikor távolítják már el?

— **A kecskeméti alsókerület szabadelvű pártjának országgyűlési képviselő jelöltje dr. Nagy Mihály úr programbeszédjét a városi színház téren f. évi október hó 25-én vasárnap d. n. 3 órakor tartja; a mikorra a tisztelt választó polgárokat meghívja a szabadelvű párt vezérbizottsága.**

— **Kinevezés.** Főispán úr Ó Nagyméltósága a Kecskemét város törvényhatóságánál megüresedett tiszti orvosi állásra dr. Kecskeméti Sándor orvos-tudort nevezte ki. Szívöl örülünk a kinevezésnek, mert a kitüntetés társas életünk rokonszenves, az orvosi kar egyik nagy tehetségű és kiváló szorgalmú tagját érte. Gratulálunk.

— **Kecskemét város felső- és alsó választó-kerületében** az országgyűlési képviselő-választás határidejéül folyó hó 28-ik napjának reggeli 8 órája tüzetett ki. A választás helyiségeül kijelöltetett: a felsőkerület részére az iparegylet helyisége, az alsókerület részére pedig a kistemplom téren levő III. kerületi iskola. A választás vezetésére a felsőkerületre: választási elnökül Katona Zsigmond, helyettesül Muraközy Jenő, jegyzőül Szokolay Mihály, a második szavazatszedő küldöttség elnökéül Tatay Jenő, helyettesül Molnár János, jegyzőül Györfly Balázs, helyettes jegyzőül dr. Szeless József és dr. Horváth Mihály; az alsókerületre: elnökül Kalicza János, helyettesül Papp Sándor, jegyzőül Pócsy György, helyettesül Szalontay Elek választattak meg. A felsőkerületben a szavazás két szavazatszedő küldöttség előtt fog eszközöltetni, melyek közül az egyik az Iparegyletnél, a másik az ezredesi laktanyánál végzendő teendőit; az iparegyletnél működő küldöttség előtt a 2-ik, 3-ik és 11-ik tizedbeli választók, az ezredesi laktanyánál levő küldöttség előtt pedig a 4-ik és 5-ik tizedbeli, továbbá a felsőkerülethez tartozó összes puztai: vagyis alpári, borbási, budai-hegyi, czethali, köröshegyi, máriahegyi, nyiri, szarkási, szentkirályi, széktő-úrihegyi, talfái, úrréti és vacsihegyi választók fognak szavazni. A választás kezdetét veszi a fentebb kitűzött határnapon reggeli 8 órakor a szakadatlanul tart, míg csak választó jelentkezik. Tisztelt választó polgárok! az országgyűlési képviselők választása az állampolgároknak kétségtelenül egyik legszebb joga, méltó tehát, hogy ennek gyakorlása kellő higgadság és komolysággal eszközöltessék. Hivatkozva a választó polgároknak az eddigi választások alkalmával tanúsított érett komoly magatartására és rendszeretere, elvárjuk, hogy a választást komoly meggyőződés által vezérelt méltósággal gyakoroladják.

— **Csendőrtől meglőtt ember.** Mint értesülünk f. hó 20-án este Bugaczon Csipai István napszámot egy csendőrt hasbalötte. Az eset részleteit illetőleg tudósítónknak a következőket sikerült megtudni. Folyó hó 20-án az esteli órákban Bugacznak Tázlárval határos részén levő Faragó léle tanyában egy csendőr járőr eresztett ki lovai etetése végett, míg az egyik csendőr a lovakat etette, az idő alatt a másik Csipai Mihály ottani lakos csősz lakására tért be s annak a falon függött vadászfegyverét levette s nézegette, a fegyver, mely töltve volt a nézegetés közben egyszer csak elsült s a lövés a cső előtt álló Csipai István fiatal napszámosnak hasába fúródott. A meglőtt fiatalembert szülői azonnal kocsióra tették s Vadkertre szállították. A Kalocsán székelő 2. számú csendőrszakasz parancsnoksága a vizsálat megejtése végett azonnal a helyszínére ment.

— **Osszetörte a malom.** A zsinírteza sarkán levő szárazmalom f. hó 20-án d. e. 11—12 óra között Oláh László 8 éves iskolás fiúnak jobb lábát czombtöben összetörte. Fűvessy kapitány az ügyben a nyomozást azonnal megejtette s minthogy annak során a gondatlanság jelenségeit látta fennforogni, az iratokat a kir. ügyészséghez tette át. Az

életveszélyesen sérült gyermeket Csabay kerületi orvos részesítette az első segélyben.

— **Vérengző cseléd.** Andó József újkécskei illetőségű 19 éves kocsis cseléd, gazdája Sz. I. birtokost azért, mert az engedetlenségeért megdorgálta, vasvillával megtámadta, s párszor főbeütötte. A vérengző cselédet Flűvessy kapitány azonnal rendőri őrizet alá vétette s a kir. ügyészségnek adta át. Hiszszük, hogy a bíróság Andót szigorúan fogja megbüntetni, a mi különben nagyon kívánatos azért, hogy a többi cselédek Andó esetéből okuljanak.

— **A Lajos-Mizsei vasút ügye** mint bennünket értesítenek egy nagy lépéssel haladt előre. A vállalkozók ugyanis az összes térképeket f. hó 15-én a miniszteriumnak benyújtván, a vasút közigazgatási bejárása valószínűleg már november elején megtartani fog.

— **Kossuth csókja megér annyit!** Kossuth elsajnálkozván a felett, hogy régi barátját Horváth Ádámot meg kell buktatnia, újabb barátját Szappanost a podiumon megcsókolta s azt sem mondta, hogy befellegzett: futott ki a gyorsvonathoz. Hát a 200 magyarra rendelt közebed a Beretvásnál?! Nehány árván maradt lelkes pógár a maga részét bánatosan leebédelte, a többit pedig — úgy hallatszik — majd megfizeti a Szappanos. Elég drága, de hát Kossuth csókja megér annyit!

— **A beteljesedett álom.** Szilágyi Antal foltozó eszmadia f. évi október hó 8-án délután munka közben az álom elnyomta, s műhely asztalra borulva s jóízűt aludt; miközben azt álmodta, hogy műhelyében valakibent járt. Az álomból felocsudva, szét nézett, s csakugyan észrevette, hogy egy eszma fejnek való bórdrabja, egy dikicsese és egy zsebkése hiányzik. — A rendőrségre futott azonnal panaszt emelt, a nyomozás megindítván sikerült kipuhatolni a tetteseket két iskolás fiú személyében. Az illetőket Szuromi Menyhért és Szuromi Lászlónak hívják. Tetüket beismerték, az eltüntetett tárgyakon azonban már tuladtak. A rossz utra tévedt nebulok ügyét, a rendőrség a bírósághoz tette át.

— **Tisza virág.** A szintársulat egy pár életrevaló tagja által alapított „Színház” című napi lap rövid pályafutása után megszünt. Pedig kár, mert irányzékkeivel s változatos tartalmával hézagot látott pótolni. Mint bennünket értesítenek a lap azért szűnt meg, mert a szinigazgató a napi szinlap lenyomatását betiltotta.

— **Színházi műsor.** Ma vasárnap: A csikós. Hétfőn: Lear király. Kedden: A cizetérás. Szerdán: A szultán. Csütörtökön: Az ibolyafaló. Pénteken: szünet. Szombaton, először: Graczdai éji szállás.

— **A kunyhóba repült szoknya.** Katona Borbálanak f. évi május hóban egy velesz szoknyája szőre-szálan elveszett, s hogy a napokban tudomására jutott, miszerint a szoknyája Kovács Mária volt lakóczimborájánál van, a rendőrségre szaladt s annak lefoglalását kérte, a rendőrség a szoknyát Kovács Marinál csakugyan megtalálta, s midőn annak szerzését illetőleg kérdőre vonatott azt adta elő, hogy a szoknyát egy reggel, midőn kunyhóajtáját kinyitotta azon át a reggeli szél röpiette be hozzá. A rendőrkapitány a mesének hitelt nem adott s az ügyet a bírósághoz tette át.

— **Gyászhir.** Részvéttel vettük a következő gyászlapot: „Gyenes Elek és Szél Judit, mely fájdalommal jelentik, az összes rokonság nevében is felejtethetlen kis leányuknak a 7 hetet élt Katikának folyó évi október hó 23-án éjjel fél 11 órakor történt korai elhunytát. A kis halottnak földi porrészei folyó hó 25-én délelőtt 10 órakor fognak az ev. ref. vallás gyászszertartása szerint a Szentháromságról nevezett temetőben levő családi sírboltban, III. tized Jókai úteza 208. sz. alatti szülői háztól, örök nyugalomra tétetni. Kecskeméten, 1896. október 24. Áldás és béke lengjen korán elhunyt porai felett!”

— **A választások** labirintusába kerülünk, melyből, hogy miként kerülünk ki, csak a jó Isten tudja. Említettük, hogy az alsókerületben négy jelölt van: Dr. Nagy Mihály szabadelvűpárti, Rapcsányi István függetlenségi, Bartók Lajos függetlenségi 48-as és

Zichy Nándor néppárti. Mind a négy párt erősen készül a küzdelemre, de az előjelekből ítélve általános többséget egyik sem nyer. Legvalószínűbbnek látszik, hogy Zichy Nándor néppárti és a szabadelvű párt jelöltje Dr. Nagy Mihály között új választás lesz. A felsőkerület mint többi cikkünkben közöljük, szintén mozgolódik. Itt Kossuth Ferencz a névleges jelölt áll szemben Dr. Horváth Ádám párthívével. Egy budapesti asztaltársaság azt a juxot követte itt el, hogy Francia Kiss Károly fővárosi tanárt, Ugron-féle programmal ajánlotta a választóknak. És a szabadelvűpárt . . . ismerte erejét, sajnálja legyőzni az ellenzéket. Itt az idő, hogy a pártvezetősége komolyan gondolkozzék s még a 12-ik órában is állítson jelöltet, mert soha annyi biztos esélyünk nem volt a győzelemre, mint most. Emeljük fel tehát a szabadelvűség lobo góját, éljen a szabadelvűpárti jelölt!

— **Mi folyik a Czollner-téren?** E lapok júliusi egyik számában részletesen megírtuk, hogy miféle társaságok verődnek össze vasár- és ünnepnapon a Czollner-téri iskola körül. Elmondtuk, hogy a fiatal s vén naplopók milyen istentelenül szidják egymást a pénz- és kártyajáték közben s kértük a rendőrség figyelmét s erélyes eljárását e botránnyos társaságokkal szemben. Nem mondhatjuk, hogy egyáltalán semmi sem történt erre nézve, mert azóta vagy kétszer szétugrasztotta őket egy pár rendőr, de biz' ez édes keveset használt, mert azóta már megtörtént, hogy még hétköznap is ütötték a kártyát az iskola fala mellett. Akadt is elég néző s hallgató közönsége az ott elhaladó iskolás gyermekekből. Még az eső se mossa már el onnan őket. Volt rá eset, hogy az egész napi folytonos eső dacára kitértettek a kártya mellett, s mi több az is megtörtént már, hogy este is folytatták a magukkal hozott gyertya világánál! Nem akarjuk hinni sem azt, hogy indolens volna, sem azt, hogy tehetetlen volna a rendőrség az ilyen úteza botránnyal szemben; ép azért ismételve kérjük a főkapitány urat találja valami hathatós módját az ily erkölcsrontó társaságok megsemmisítésének.

— **Tilos a dohányzás.** Az e hó 14-én megnyitott városi színházépület falain kívül körül de annak belső folyosóin is több helyütt olvasható e pár szó; „Tilos a dohányzás”. Bár mindenkinek szembetűnő helyeken van is e pár szó alkalmazva, mégis lépten-nyomon azt tapasztaljuk, hogy a jóakarató figyelmzettető sorokat a színházat látogatók közül többen figyelembe nem veszik, mivel megtörtént már többször, hogy a színházi nézőtérrel felvonásközben, és előadás után kitóduló közönség közül többen cigarett és szivarral szájukban vagy kezükben, — mi nem ég ugyan — vonulnak át a folyosók és előcsarnokokon s ha a rendőrségi közegek által arra figyelmeztetnek, hogy ez „nem szabad” a figyelmeztetést gúnyosan, eme szavakkal: „nem ég” utasítják vissza, és a hatóság közegeivel szembe szállnak azon „merészségért”. hogy őket figyelmeztette. Mi azokat, kik dohányzási szenvedélyüket korlátozni nem tudják s a dohányzást megállani nem képesek azon pár óra alatt, míg a színház tart a szenedélyük kielégítéséből reájuk háramolható kellemetlenségektől megvándó, közöljük Kecskemét th. város tanácsának a városi színház tűzbiztonsága tárgyában kiadott rendeletének 10. pontját mi a következőkép szől: „A színházban, szinpadon, öltözőkben, színész és egyéb páholyokban, csarnokokban, folyosókon, czukrászdában, lépcsőkön és műhelyekben, egyáltalán a színház minden részében dohányozni, vagy szivarozni avagy csak rágyujtani, vagy olyasmit tenni mi ez irányban csak gyanút kelthetne is, tiltva van”. E szerint a színház épületben nemcsak a dohányzás, szivarozás, cigarettázás van tiltva, hanem tilos még az ahoz való előkészület is, nincs hát megengedve az, hogy ott valaki a cigarett vagy szivart kezébe, szájába vegye, vagy cigarettet sodorjon. annak meggyújtására gyufát vegyen elő. Azok, kik az ellen vétének, a tűzrendészeti szabályok 39. §. mint 2—50 frtig terjedhető bírsággal súlytandók. Ebből láthatja mindenki, hogy a rendőrségi közegek joggal figyelmeztették azokat, kik nem égő cigarett és szivarral szájukban vonulnak ki a színház nézőtéréről.

Házassági statisztika. A kecskeméti m. kir. anyakönyvi hivatalban f. é. október hó 17-től október hó 23-ig házasságot kötöttek:

- Német Ferencz r. k. és Váradi Julianna ev. ref.
- Kocsis Lajos ev. ref. és Vajda Mária r. k.
- Gelányi József r. k. és Német Mária r. k.
- Balog Lőrincz r. k. Balog Mária Anna r. k.
- H. Szabó József r. k. és Molnár Mária r. k.
- Poék Károly Sándor r. k. és Csorba Erzsébet r. k.
- Gémesi Kálmán r. k. és Bogos Erzsébet r. k.
- Farkas József r. k. és Tari Etel Margit r. k.
- Boros András r. k. és Domokos Julianna r. k.

Kihirdetettek:

- Szakál László ev. ref. és Lisztes Erzsébet ev. ref.
- Gyorsa Sándor ev. ref. és Langer Mária ev. ref.
- Bodor Antal r. k. és Nagy Ida ev. ref.
- Verdug János r. k. és Miklovics Hona r. k.
- Nagy János r. k. és Lajos Magdolna r. k.
- Bócsa Antal r. k. és Tóth Julianna r. k.
- Virág András r. k. és Gégő Eszter r. k.
- Uri Kis Mihály r. k. és Berta Zsuzsanna r. k.
- H. Szabó János r. k. és Vég Terézia r. k.
- Bistyák István r. k. és Szabó Mária r. k.
- Balog János r. k. és Nagy Eszter r. k.
- Bukovenszky József r. k. és Gál Terézia r. k.
- Trombitás Pál r. k. és Juhász Mária ev. ref.
- Takács Mihály r. k. és Tóth Mária ev. ref.
- Végh István r. k. és Pender Rozália r. k.
- Somodi János r. k. és Tizikkey Mária r. k.
- Onodi János r. k. és Faragó Rozália r. k.
- Sándor György r. k. és Cs. Kovács Rozália r. k.
- Harkai István ev. ref. és Horváth Julianna ev. ref.
- Streiter Lénárt r. k. és Dékány Krisztina ev. ref.

Vidékről érkezett kihirdetések:

- Budapestről: Jauvszky Tivadar Viktor g. k. és Neuhauser Karolin Teréz r. k. budapesti.
- Tisza-Püspökről: Halkovics István r. k. tiszta-szt.-miklósi és Péter Julianna r. k. tiszta-püspöki.
- Abonyról: Szpakó László r. k. abonyi és Petrezselyem Erzsébet r. k. abonyi.
- Vadkertről: Pfund Henrik ág. ev. vadkerti és Pfund Zsuzsanna ág. ev. vadkerti lakosok.

Köhögés, rekedtség és elnyálgásodásnál a torok és légzési szervek minden zavarainál, melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe. Egger kitűnő hatású mellpasztilláit. Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban minden gyógyszerárban és nevesebb gyógyszerüzletben. Fő- és szétküldési raktár: Egger A. fiai „Nádor” gyógyszerára Budapesten, váczi-körút 17. szám. 275 30-1

Közönség köréből.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

F. hó 18-án a „Kecskeméti Lapok” 42. számában Klauber János közs. tanító aláírással egy cikket jelent meg, mely engem azzal vádol, hogy mint ipar- és keresk. iskolai igazgató kötelességemet nem teljesítem, mert nem gondoskodom arról, hogy az izraelita vallású tanulók vallásoktatásban részesüljenek.

Ugy Klauber úr, mint az érdeklődő közönség jobb értesülése végett, kérem t. Szerkesztő urat a következő sorok közlésére.

Az 1884. évi XVII. t. cz. 83. §-ában valamint az ipariskola vezetésére egyedül irányadó, a vallás- és közokt. minister által 1883. aug. 31-én 33564. sz. a. kiadott „Az iparos tanonc iskolák szervezete” 9-ik pontjában ez áll:

„A mennyiben a hitfelekezetek a tanoncok vallásneveléséről gondoskodnak, a fentebbi órákon (t. i. a rendes órákon) felül vasárnaponként egy óra a vallásnevelésre fordítható.”

Noha a fenti szakasz rendelkezése elég világosan megjelöli, hogy az igazgatónak sem kötelessége, sem jogai közé nem tartozik a vallás oktatásáról intézkedni: mégis 1885. szept. 15-én 24. jegyzőkönyvi szám alatt az ipar- és kereskedelmi bizottság által a helybeli összes egyházak előljáróságai felhívták, hogy az iparos tanoncok vallásoktatásáról gondoskodni sziveskedjenek.

E felhívásra a reform. egyház még 1885-ben, a róm. kath. egyház pedig 1886-ban gondoskodott iskolánkban a vallásoktatásról.

Miután az izraelita hitközség a vallásoktatásról több éven keresztül sem intézkedett, én mint igazgató 1891. okt. 12-én 52

sz. a. kelt átiratában Dr. Bárány József főrabbinak megküldöttem az iskola órarendjét, újból azon felkéréssel, hogy amennyiben az egyház a vallásoktatásról gondoskodnék, azt velem tudatni sziveskedjék.

Sem az első, sem a második felhívásra az izraelita hitközség még csak nem is válaszolt; miből én is, más is, csak azt következtetheti: hogy az izraelita egyház előjárósága a tanoncok vallásoktatását szükségesnek nem tartja, azért arról nem is intézkedik.

Hogy tehát, kinek a mulasztása az, hogy az ipariskolai izraelita tanulók vallásoktatást nem nyernek, azt az elsoroltak után Klauber J. úr bölcs belátására bízom és egyuttal felkérem: hogy máskor, mielőtt vádat emel, legyen: „Jártas Izraelben.”

Maradtam a tek. Szerkesztő urnak

Kecskemét, 1896. okt. 20.

igaz tisztelője:

Pataky Imre,
ipar iskolai igazgató.

Vasúti menetrend.

Érvényes 1896.

május 1-től.

Budapest-Szeged	Szegelyi vonat		Gyors vonat		Posta vonat		Gyors vonat		Szegelyi vonat		Posta vonat		Szegelyi vonat	
	reg.	délt.	reg.	délt.	reg.	délt.	reg.	délt.	reg.	délt.	reg.	délt.	reg.	délt.
Budapest ind.	—	—	8.15	8.30	2.30	4.35	7.10	10.15	—	—	—	—	—	—
Czegléd "	4.15	6.35	9.30	10.40	3.55	6.45	9.35	12.55	—	—	—	—	—	—
Nagy-Körös "	4.45	7.55	9.55	11.05	4.09	7.10	10.15	1.25	—	—	—	—	—	—
Katonatelep "	5.10	8.14	—	11.20	—	7.25	10.30	—	—	—	—	—	—	—
Kecskemét érk.	5.10	8.30	10.08	11.29	4.24	7.25	10.30	1.47	—	—	—	—	—	—
" ind.	5.12	—	10.09	11.37	4.26	7.35	10.37	1.57	—	—	—	—	—	—
Félegyháza "	5.55	—	10.34	12.11	4.57	8.10	11.23	2.44	—	—	—	—	—	—
Szeged "	7.45	—	11.40	1.47	5.53	10.00	1.10	4.25	—	—	—	—	—	—

Szeged-Budapest	Posta vonat		Szegelyi vonat		Gyors vonat		Posta vonat		Gyors vonat		Szegelyi vonat	
	reg.	délt.	reg.	délt.	reg.	délt.	reg.	délt.	reg.	délt.	reg.	délt.
Szeged ind.	1.01	—	4.55	10.00	1.34	4.12	5.20	—	—	—	—	—
Félegyháza "	2.30	—	6.44	11.06	2.55	5.21	7.20	—	—	—	—	—
Kecskemét érk.	3.11	—	7.23	11.31	3.30	5.46	8.13	—	—	—	—	—
" ind.	3.15	—	7.25	11.33	3.40	5.48	8.15	—	—	—	—	—
Katonatelep "	3.15	—	7.33	—	3.48	—	8.25	—	—	—	—	—
Nagy-Körös "	3.42	—	7.50	11.49	4.10	6.04	8.40	—	—	—	—	—
Czegléd "	4.24	—	8.20	12.11	4.46	6.26	9.07	—	—	—	—	—
Budapest "	6.45	—	10.25	1.25	6.50	7.40	—	—	—	—	—	—

Kecskemét-tiszaughi vasút.

reggel	délt.	Ind.	érk.	reggel	délt.
8.00	4.45	Kecskemét	7.04	7.04	3.15
8.07	4.57	Mükert	7.11	6.58	3.12
8.24	5.09	Urrét	7.28	6.46	3.00
8.30	5.15	Kisfai	7.34	6.34	2.48
8.49	5.34	Kohári-Szt.-Lőrincz	7.53	6.25	2.39
9.18	6.03	Szikra-Alpár	8.22	5.06	2.10
9.35	6.20	Tisza-Ugh	8.39	5.44	1.59
9.43	6.28	Tisza-ughi rév	8.47	5.30	1.40

Kecskemét-fülöpszállási vasút.

reggel	délt.	Ind.	érk.	reggel	délt.
7.50	2.10	Kecskemét	6.52	6.52	1.30
7.42	2.10	Rávagy	6.43	6.43	1.22
7.55	2.20	Ballószög m. r. h.	6.32	6.32	1.12
8.11	2.32	Helvétia	6.20	6.20	1.02
8.23	2.41	Köncsög m. r. h.	6.09	6.09	12.52
8.38	2.52	Kerekegyháza	5.56	5.56	12.41
9.05	3.15	Ágasegyháza	5.41	5.41	12.28
9.32	3.37	Izzák	5.09	5.09	11.57
9.57	4.00	Fülöpszállás	4.40	4.40	11.30

Piaci árjegyzék.

1896. szeptember 25-én.

Tiszta báza métermázsánként	7.30	król	7.50	krig
Kétszer	6.30	6.50	—	—
Rozs	6.10	6.20	—	—
Árpa	3.80	4.00	—	—
Zab	5.00	5.20	—	—
Tengeri kecskeméti	4.10	4.20	—	—
" bánati új	4.05	4.10	—	—
Köles	4.10	4.60	—	—
Krumpló új	90	1.10	—	—
Széna	2.00	2.20	—	—
Szalma	1.00	1.10	—	—
Szalonna kilója	60	70	—	—

Felelős szerkesztő: IFJ. TÓTH ISTVAN.

Kiadótulajdonos: TÓTH LÁSZLÓ.

NYILTÉR.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 krt. méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázzal stb.) a megrendelt árú postabér és vámmentesen a hához szállítva, mintákat postafordultával küld: **Henneberg G. (cs. és kir. udvarszállító) selyemgyára Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

V. tized 215. szám három szoba, két útezei egy udvari, konyha, éléskamra, pincze, padlás és folyosó **november elsőre kiadó.** Értekezni lehet ugyanott.

285 2-2

Legujabb hölgyek részére!

Universal

millenniumi mellfűzők

Kitűnő és karesú derék formát képez és a halesont eltörését lehetetlenné teszi, legjobb Draill-szővetből valódi halesonttal kaphatók

I. II. III. minőségben

frt 4.50 3.50 2.50 krért

Kecskeméten kizárólag csak is

GRÓSZ LIPÓT

dizsműárú-üzletében.

Továbbá általános mellfűző védőt, mely lehetővé teszi minden hölgynek eltört mellfűzőjét egyedül helyre állítani azáltal, hogy

▶ általános mellfűző-védőt ▶

50 krért vesz és azokat a pontozott vonalakra néhány öltéssel a mellfűző belső oldalán megerősíti, miáltal a mellfűző tartósságra nézve minden új mellfűzőt fölülmul.

A mellfűző védők igen czélszerűen alkalmazhatók még pongyolákra, hálókabátokra stb. amennyiben az illető ruhadarabra bevarandók és ez által csinos alakot képeznek. 282 3-2

Nagyban a szabadalom a tulajdonosoknál:

SPITZER és STEINER

VII., BÉCS, Siebensterngasse 16. a.

AZ

„AGRARIA“

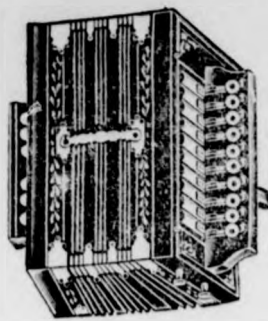
bankforgalmi intézet

a Hollandi hitelbank vezérképviselősege

Budapest, Kerepesi-út 73.

Fennálló **jelzálogi kölcsönök** bélyeg- és illetékmentes konvertálását és pedig földbirtokra **3 és fél-4%-os**, egész 60 évi törlesztéses kölcsönökre elvállal és ezek, valamint új kölcsönök elnyerése iránt levélbeli tudakozódásokra és minden megkívánt felvilágosítással szolgál.

2000 forint aloli ügyletek ez idő szerint el nem fogadtatnak. 269 0-4

4¹/₂ frtért

adom világhírű

„Bohemia“

kézi harmonikámat hosszú billentyűkkel és valódi gyöngyház-lemezekkel.

Van 2 kettős fuvója, 11-szeres erős fújtatója törbetlen érez védő-sarkokkal.

A hangok az egyes lemezekon vannak, minék következtében a harmonikának nagyszerű, orgonaszerű hangja van.

40 hangú 2 Reg. 15 1/2 x 33 cm. nagyság = 4 1/2 frt.
60 " 3 " 17 x 34 " " = 5 1/2 frt.
80 " 4 " 17 1/2 x 34 1/2 " " = 6 1/2 frt

Iskola magántanulóknak ingyen.
Portó és csomagolás 60 kr. Képes árjegyzék ingyen.

C. A. Schuster,

harmonika-készítő **Gratitz**-ban, Csehország.

Szétküldés utánvétellel. Becserelés lehetséges. Viszont-
elárusítókkal az összeköttetés kerestetik. 260 20-5

Árverési hirdetmény.

4682.
tk. 896.

A kecskeméti kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a kisbirtokosok országgyűlési határozata alapján az elrendelt csatlakozás folytán Dr. Löwy Gábor, a kecskeméti takarékpénztár egyesület és Deutsch Sámuel végrehajtottak **Nagy Balázs és neje Kurcs Mária** végrehajtást szenvedők ellen 448 frt, 4-5 felévi járadék, illetve 283 frt 63 1/2 kr., 4400 frt és 1114 frt 37 kr tőke és járulékaik iránt folyamatban levő végrehajtási ügyében, nevezett végrehajtást szenvedőknek, az izsáki 2250. sz. tjkben A I. 1-4 sor. sz. a foglalt 23,700 frt becsértékű nemesi birtokra, és az izsáki 862. sz. tjkben A + 1-2 sor sz. a foglalt kolontói nádashóli 300 frt becsértékű B. 234., 235. sor sz. alatti összes jutaléka s mindegyik ingatlan tartozékaival együtt az **1897. évi január hó 28-ik napján** délelőtti 9 órakor, mint egyetlen határidőben, e kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen az egyidejűleg megállapított s a hivatalos órák alatt e telekkönyvi hatóságnál, valamint Izsak község házánál megtekinthető feltételek mellett a kikiáltási áron alól is eladatul fog.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árul szolgáló becsár 10% készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezeihez bánatpénzül előre letenni, a bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a kisbirtokosok országgyűlési határozata, ha az árverezők sorába akar lépni fölmentetik.

Kelt Kecskeméten, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1896. évi szeptember 28-án.

Bogoss Endre,
kir. törvszéki bíró.

286 1-1

Házeladás.

Néhai özv. Nagy Sándorné Fejér Mária örökösei tulajdonát képező az **V. tizedben, nagykörösi-útczán 20. sz. alatt levő**

házbirtok

szabadkézből eladó. —
Értekezni lehet

SZABÓ MÁRTON

244 3-3

ügyvéddel,
III. t., Jókai-útcza 201. sz.

4-5% mellett

rendes és rendkívüli jelzálog-kölcsönöket eszközöl, valamint a legbonyolódottabb conversiókat szintén 4-5%-kal rendezi gyorsan és diszerét minden előleg nélkül

Herczeg Sándor
Budapest, Gyár-útcza 19.

216 0-14

Ungváry László
GYÜMÖLCSFA-ISKOLÁJA
CZEGLÉDEN.

Cseresznye-csemeték árai: a 160-200-240 centiméter magas hajtsással bíró, gazdag gyökérű, életérős, 1-2 éves csemetéket darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 40 krtig.

Meggyfa-csemeték árai: az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökérű, igen szép fejlődésű, életérős csemetéket darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 50 krtig.

100 db	40 kros csemeté	1	1	1	1
250	40 " "	1	1	1	1
500	40 " "	1	1	1	1
1000	40 " "	1	1	1	1
5000	40 " "	1	1	1	1

Nagybani árak

38 frt	100-anként
36 " "	
34 " "	
32 " "	
30 " "	

Cseresnye- és meggyfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet cseresznyéből 80,000 drb., meggyből 50,000 drb.

A 4-5 éves, igen erős meggyfa-csemeték 100-a 48 frt 250 drb vételénél 45 frt, 500 drb vételénél 44 frt. Igen nagy készlet van a következő cseresznyefajokból: Germesdorfi nagy, Nagy fekete ropogós, Korai májusi cseresznye, Badacsonyi óriás, Ferenc császár ropogós, Dönnissen sárga ropogós, Hedelfingeni óriás, Dr. Entz feketéje, Schneider kései ropogós, Coburgi korai fekete, Glocker óriása, Büttner kései ropogós, Mezel ropogós, Rennerchen ropogós, Heintze korai cseresznye, Korponai fekete ropogós, Mückebergi nagy, Disznódi fűszeres, Jaboulay ropogós, Hollandi herczegnő, Kanizsai fekete, Esperen ropogós stb. stb. — Igen nagy készlet van a következő meggy-fajokból: Körösi meggy (Spanyol meggy), Spanyol meggy piros, Pándi meggy korai Hortensia, Hortensia királyi, Eugenia, Váltva érő, Oigniesi

apátnő, stb. stb. — A fenti cseresznye és meggyfajokon kívül adatnak ki körte, alma, szilva, ősz és kajszinbarack. Isponya, birs és eper-fajtványok ugy gazdasági mint törpére nevelt 1-2-3-4 éves példányokban, még pedig gazdag fajválaszték mellett. A csemeték tisztán homok talajon nevelkedtek s ezért gazdag gyökérzet s biztos fogamzási képességgel bírnak, ezen felül hiteles fajú, edzett termeszettük, egészségesek, hosszú életűek és igen olcsók is. Adatik ki fentiekben kívül 1-2-3-4 éves vadoncz is, körtéből almából, doucinból, paradicsom-alma, birs, besztercei szilva, duránceai szilva, Prunus Myrobolana, Saint Joulien, kökény, mandula, sárga barack, cseresznye, fekete meggy, sajmeggy és eperből, melynek árai erősség (vastagság szerint) 1000-kint 5.85 frtről 19.80 frtra emelkednek.

Az UNGHÁRI LÁSZLÓ-féle czeplédi gyümölcsfa-iskola

ma már 140 hold területű. Van benne 1,100,000 nemes és 15,000,000 vadoncz csemete s így az ma már, mint tisztán gyümölcsfa-iskola a föld kerekén található ilyenmü telepek közt az első helyen áll. Egyébként is nagyot haladt az Ungváry László-féle czég egy év alatt azért, hogy telepét (száraz időre való számitással) artézi kúttal látta el; nemkülönben a sok eső, illetve csapadékos időre való számitással vízlevezető árkokat létesít (Ezen munkálatok

tavaszig mind befejeztetnek.) Kültet ez év őszén és a következő év tavaszán 4000 drb. anyafát Tényleg megkezdte a díszbirkok és díszfák, valamint a rózsatenyésztést is. Boldogult **Berezcki Máténak** ugy a mező-kovácsbázi, valamint kunagotai kísérleti telepe a czég tulajdonába ment át. A czég, mint életképes vállalat, Kecskeméten is létesít egy nagyobb szabású 449 holdas gyümölcsfa-iskolát. Stb. Stb.

Tessék árjegyzéket kérni!